

Merenkulkuhallitus

TIEDOTUSLEHTI NRO 1/1.1.1993

MERENKULKUMAKSUT 1993

Väylämaksua on korotettu 1.1.1993 lukien väylämaksuasetuksen (1016/83) muutoksella (30.12.1992/1631)

- maksuja korotetaan noin 5 % (1 ja 2 §)
- virheellisten jäämaksuluokkatietojen antamisesta seuraa korotettu väylämaksu (7 §)
- matkustaja-alusten kertamaksuvapautus 60 kerran jälkeen (8 §).

Oheisena ovat voimassa olevassa muodossaan:

väylämaksulaki (1028/80) ja -asetus (1016/83);

asetus helpotuksista Saimaan kanavan ja vesistöalueen väylämaksuihin (203/81); sekä

lästimaksusta annettu laki (189/36) ja asetus (468/54).

Asetus kanavamaksuista (515/91) on julkaistu tiedotuslehdessä nro 12/1.5.1991.

Liikenneministeriön päätös merenkulkulaitoksen maksullisista suoritteista (1512/92), jonka liitteenä luotsausmaksut ovat, on julkaistu tiedotuslehdessä nro 2/1.1.1993.

Oikeustoimiston päällikkö

Hannu Makkonen

Asiaa koskevat tiedustelut:

Oikeustoimisto

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehdet:

4/1.1.1991 sekä
2/27.1.1992

Tätä julkaisua myy:

Merenkulkuhallitus
Tilastotoimisto
Vuorimiehenkatu 1
PL 158, 00141 Helsinki
puh. (90) 18 081

VÄYLÄMAKSULAKI 30.12.1980/1028

1 §. Merenkulussa käytettävien julkisten kulkuväylien ja vesiliikenteelle tarpeellisten turvalaitteiden rakentamisesta, ylläpidosta ja hoidosta sekä jäänmurtaajien avustustoiminnasta valtiolle aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi kannetaan valtiolle väylämaksua sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Luotsaustoiminnasta valtiolle aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi kannettavasta luotsausmaksusta ja merenkululaitoksen alusten suorittamasta hinauksesta perittävästä maksusta säädetään erikseen.

2 §. Väylämaksua on velvollinen suorittamaan jokainen, joka harjoittaa kauppamerenkulkua Suomen aluevesillä rekisteröidyllä suomalaisella aluksella taikka ulkomaalaisella aluksella.

Asetuksella säädettävänä talvikuukausina väylämaksua voidaan korottaa perimällä erityinen talvilisä.

Velvollisuutta suorittaa väylämaksua ei ole, milloin alus matkalla ulkomaisesta satamasta toiseen kulkee Suomen aluevesien kautta poikkeamatta Suomessa satamaan.

3 §. Väylämaksun suuruus säädetään asetuksella ottaen huomioon aluksen nettovetoisuus ja soveltuvuus talviliikenteeseen. Väylämaksulla katetaan 1 §:ssä tarkoitettujen merenkulussa käytettävien julkisten kulkuväylien ja vesiliikenteen turvalaitteiden rakentamisesta, ylläpidosta ja hoidosta sekä jäänmurtaajien avustustoiminnasta aiheutuneet kustannukset. Jäänmurtaajien avustustoiminnasta valtiolle aiheutuvista kustannuksista voidaan kuitenkin osa jättää huomioon ottamatta yksityiskohtaisia maksuperusteita ja maksuja asetuksella säädettäessä.

Aluksen nettovetoisuuden ja talviliikenteeseen soveltuvuuden lisäksi voidaan väylämaksun suuruutta määrättäessä ottaa huomioon muitakin aluksen rakenteeseen ja liikennöintiin vaikuttavia tekijöitä.

Väylämaksu voidaan suorittaa erikseen kultakin matkalta, kuukaudelta tai kalenterivuodelta.

4 §. Ulkomaanliikennettä harjoittavasta aluksesta on annettava alusilmoitus sekä muut asetuksessa tarkemmin mainittavat tiedot ja asiakirjat siihen tullitoimipaikkaan, jossa aluksen lähtö- tai tulospelvitys tapahtuu.

Kotimaanliikennettä harjoittavasta aluksesta on annettava vastaavat tiedot aluksen kotipaikkaa lähinnä olevaan tullitoimipaikkaan. Tiedot on annettava kunakin vuonna vuosimaksun suorittamista varten maaliskuun loppuun mennessä tai, jos alus ei ole silloin liikenteessä, välittömästi aluksen aloittaessa liikenteen. Kuukausimaksua varten ilmoitus on tehtävä vastaavasti välittömästi aluksen lähtiessä matkaan.

5 §. Väylämaksusta vapautettuja ovat alukset:

- 1) joita käytetään yksinomaan sisävesiliikenteessä;
- 2) jotka valtio omistaa;
- 3) jotka pakottavista syistä tai ainoastaan saadakseen määräyksiä jatkettavaa matkaa varten tai kuntoonpanoa taikka sen tarpeellisuuden tutkimista varten poikkeavat Suomen satamaan jättämättä taikka ottamatta lastia tai matkustajia; tai
- 4) jotka ovat suorittaneet asetuksessa tarkemmin säädettävän määrän matkoja, joista on kertynyt sanottuja matkoja vastaava väylämaksumäärä.

Toiseen kertaan suoritettavasta väylämaksusta vapautettuja ovat myös alukset, jotka yhden ja saman matkan aikana poikkeavat Suomessa tapahtuvien lastausten välillä täydentämään lastia lastaus- tai ahtausteknisistä syistä ulkomaan satamassa.

6 §. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi asetuksella säädettävillä perusteilla yksittäistapauksessa myöntää alennuksen tai vapautuksen väylämaksun suorittamisesta tai määrätä jo suoritettua väylämaksun tai osan siitä maksettavaksi takaisin.

Asetuksella voidaan tullihallitus valtuuttaa myöntämään 1 momentissa tarkoitettu alennus tai vapautus taikka maksun palautus, milloin myönnettävän edun määrä ei ylitä asetuksella säädettävää summaa eikä kysymyksessä ole aikaisemman käytännön muuttaminen tai muuten periaatteellisesti tärkeä tapaus.

7 §. Maksun suorittamisesta vastaa aluksen omistaja. Sama vastuu on myös sillä, joka omistajan puolesta ilmoittaa aluksen tulo- tai lähtöselvitettäväksi.

Maksuvelvollisella, joka ei asu Suomessa, sekä ulkomaisella maksuvelvollisella tulee olla piiritullikamarin hyväksymä Suomessa asuva edustaja, joka on vastuussa tämän lain mukaan maksuvelvolliselle johtuvista velvoitteista ja seuraamuksista.

8 §. Joka laiminlyö tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukaisen ilmoittamis- tai muun velvollisuuden tai muuten rikkoo sanottuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, väylämaksurikkomuksesta sakkoon tai enintään kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen.

9 §. Tullilaitos valvoo tämän lain noudattamista sekä huolehtii tässä laissa tarkoitetun väylämaksun määräämisestä, maksuunpanosta ja kannosta.

Merenkulkuviranomaisten on toimitettava tullilaitokselle tämän lain soveltamisessa tarvittavaa aineistoa, selvityksiä ja lausuntoja sekä annettava tarvittaessa muutakin virka-apua.

10 §. Väylämaksun määräämisestä, suorittamisesta, viranomaisista, ilmoittamisvelvollisuudesta, maksuoikaisusta, jälkimaksuasetuksesta, maksunkorotuksesta, virhemaksusta, maksun maksamisen laiminlyömisestä, muutoksenhausta ja muutoinkin on, jollei tässä laissa ole toisin säädetty, soveltuvin osin voimassa, mitä tullilaissa (573/78) tai sen nojalla on säädetty.

11 §. Kauppa- ja teollisuusministeriön tai tullihallituksen päätökseen tämän lain 6 §:ssä tarkoitetussa asiassa ei saa valittamalla hakea muutosta.

12 §. Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Tässä laissa tarkoitetun maksun kantamisesta Saimaan kanavalla säädetään asetuksella.

13 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1981.

Tällä lailla kumotaan majakkamaksun suorittamisesta 19 päivänä elokuuta 1921 annettu laki (196/21) ja jäämaksun suorittamisesta talvisaikaisesta kauppamerenkulusta 23 päivänä joulukuuta 1920 annettu laki (324/20) sekä merenkulkumaksujen perimisestä suojakansialuksista eräissä tapauksissa 25 päivänä lokakuuta 1963 annettu asetus (463/63).

VÄYLÄMAKSUASETUS 16.12.1983/1016

Kauppa- ja teollisuusministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 30 päivänä joulukuuta 1980 annetun väylämaksulain (1028/80) 2, 3, 6 ja 12 §:n nojalla:

1 §. Kotimaanliikenteen väylämaksu suoritetaan vuosimaksuna kalenterivuositain. Maksu lasketaan siten, että maksuyksikkö, 25 markkaa 20 penniä, kerrotaan aluksen nettovetoisuutta osoittavalla kokonaisluvulla, enintään kuitenkin luvulla 70000. Alus, jonka nettovetoisuutta osoittava kokonaisluku on alle 1000, maksaa kuitenkin vain puolet edellä mainitusta maksusta. (30.12.1992/1631)

Matkaa suomalaisesta satamasta toiseen pidetään kotimaanliikenteenä, jollei sen kestäessä poiketa ulkomaiseen satamaan lastaamista tai purkamista taikka matkustajain ottamista tai jättämistä varten.

2 §. Ulkomaanliikenteen väylämaksu suoritetaan kertamaksuna aluksen lähtiessä ulkomaille ja saapuessa ulkomailta. Kertamaksu lasketaan siten, että aluksen jäämaksuluokan perusteella alla olevan taulukon mukaisesti määräytyvä maksuyksikkö kerrotaan aluksen nettovetoisuutta osoittavalla kokonaisluvulla, enintään kuitenkin luvulla 70 000.

Ulkomaanliikenteen kertamaksun maksuyksiköt:

Jäämaksuluokka	I A Super	I A	I B	I C	II	III
maksuysikkö mk	4,35	8,70	11,00	12,60	14,20	15,80

(30.12.1992/1631).

Koneettoman aluksen kertamaksun maksuysikkö on puolet jäämaksuluokan III kertamaksun maksuysiköstä. (15.12.1989/1160)

4 mom. on kumottu A:lla 15.11.1985/861.

3 §. (5.12.1991/1409) Milloin alus esittää väylämaksun perusteeksi aluksenmittauksesta vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen mukaan annetussa asetuksessa (522/82) tarkoitetun mittakirjan, aluksesta perittävästä väylämaksusta myönnetään 30 päivään kesäkuuta 1994 40 prosentin alennus, jos aluksessa on lastin käsittelyä varten keula- tai peräportti eikä sen matkustajamäärää ole vahvistettu suuremmaksi kuin 50 henkilöksi.

4 §. Jos alus, josta on suoritettu kotimaanliikenteen väylämaksu, tekee saman kalenterivuoden aikana ulkomaanmatkan, kannetaan matkalta puolet 2 §:n 1 ja 2 momentissa säädetystä kertamaksusta.

5 §. Väylämaksu kannetaan aluksen mittakirjassa tai kansallisuustodistuksessa mainitun nettovetoisuuden sekä aluksen jäämaksuluokkatodistuksen perusteella.

Ulkomaisesta aluksesta, jolle ei ole annettu suomalaista mittakirjaa tai jonka mittakirjaa tai kansallisuustodistusta ei Suomessa tunnusteta, kannetaan väylämaksu suomalaisen aluksenmittaajan aluksen vetoisuudesta antaman todistuksen perusteella. Jollei mittakirjassa ilmoitettu vetoisuus vastaa aluksen todellista vetoisuutta tai jollei alus ole oikeutettu kansainvälisten mittaussääntöjen mukaan käyttämään kansainvälisessä mittakirjassa ilmoitettua vetoisuutta, merenkulkuhallitus voi vahvistaa alukselle väylämaksun perusteeksi vetoisuuden, joka vastaa alukselle kansainvälisten mittaussääntöjen mukaan vahvistettavaa vetoisuutta.

Jos aluksella on kaksi mittakirjaa, väylämaksu kannetaan sen mittakirjassa mainitun vetoisuuden mukaan, joka kulloinkin on voimassa aluksen lastiin nähden. Kotimaanliikenteen vuosimaksu kannetaan kuitenkin aina suuremman vetoisuuden mukaan.

Jos aluksen mittakirjassa on useampia vetoisuuksia, merenkulkuhallitus määrää, minkä vetoisuuden mukaan aluksen väylämaksu kannetaan.

6 §. Väylämaksua suoritettaessa on esitettävä aluksen mittakirja tai muu aluksen vetoisuutta osoittava todistus sekä tullitoimipaikan mahdollisesti vaatima muu todistus.

Ulkomaanliikenteen väylämaksua suoritettaessa on annettava lisäksi jäämaksuluokkatodistus ja alusilmoitus.

7 §. Jos aluksesta ei voida esittää jäämaksuluokkatodistusta, kannetaan kertamaksu jäämaksuluokan III mukaisesti.

Mikäli aluksen jäämaksuluokkatodistuksen luokka on parempi kuin aluksen ominaisuudet edellyttävät ja tämä johtuu siitä, että aluksesta on annettu virheellisiä tietoja jäämaksuluokan määrittämistä varten tai että aluksen jäämaksuluokan määrittämisen perusteena olevien tietojen muuttumisesta ei ole ilmoitettu merenkulkuviranomaisille, kannetaan väylämaksu III jäämaksuluokan mukaisesti siltä ajalta, jona aluksen jäämaksuluokka on ollut virheellinen. (30.12.1992/1631)

8 §. Kun vähintään 100 matkustajalle rekisteröidystä matkustaja-aluksesta on suoritettu kertamaksua 60 kerralta ja muusta aluksesta 20 kerralta, on alus vapautettu saman kalenterivuoden aikana enemmistä kertamaksuista. (30.12.1992/1631)

Edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut voidaan maksaa etukäteen yhdellä kertaa.

Tullitoimipaikan on annettava maksuvapautustodistus, jos 1 momentissa tarkoitetut maksut on todistettavasti suoritettu. Jos aluksella on kaksi mittakirjaa, on maksuvapautustodistuksen antamisen edellytyksenä kuitenkin, että 1 momentissa tarkoitetut maksut suoritetaan etukäteen maksettaessa suuremman vetoisuuden mukaan.

9 §. Maksuvapautustodistus on väylämaksuvapautuksen saamiseksi esitettävä aluksen tulo- tai lähtöselvitystä tehtäessä.

Jos aluksesta on suoritettu väylämaksua enemmän kuin 8 §:n mukaan on maksettava, maksuvapautustodistuksen antanut tullitoimipaikka palauttaa hakemuksesta liikaa kannetun maksun. Palautusta on haettava maksuvapautustodistuksen antaneelta tullitoimipaikalta vuoden kuluessa maksun suorittamisesta. (15.11.1985/861)

10 §. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi kirjallisesta hakemuksesta yksittäistapauksessa myöntää alennuksen tai vapautuksen väylämaksun suorittamisesta ja määrätä jo suoritettun väylämaksun tai osan siitä maksettavaksi takaisin, milloin:

- 1) matkailun tai rannikkoliikenteen edistämiseen liittyvät näkökohdat taikka Suomen ulkomaankaupan edistämiseen liittyvät painavat syyt sitä vaativat; tai
- 2) maksun periminen täysimääräisenä olisi olosuhteet huomioon ottaen ilmeisesti kohtuutonta.

Tullihallituksella on oikeus ratkaista 1 momentissa tarkoitettu asia, milloin myönnettävän edun määrä ei ylitä 100 000:ta markkaa eikä kysymyksessä ole aikaisemman käytännön muuttaminen tai muuten periaatteellisesti tärkeä tapaus.

11 §. Väylämaksun määräämistä varten alukset luetaan jäämaksuluokkiin seuraavasti:

- 1) erikoisjäämaksuluokkaan (jäämaksuluokka 1 A Super) alus, jonka rakenteen lujuus aluksen jäissäkulkukyvyn tärkeimmissä kohdissa olennaisesti ylittää jäämaksuluokan 1 A vaatimukset ja joka myös muotonsa ja konetehonsa puolesta pystyy kulkemaan vaikeissa jääolosuhteissa;
- 2) jäämaksuluokkaan 1 A, 1 B ja 1 C jäävahvistuksen ja konetehon mukaan alus, joka täyttää säädetyt talviliikennevaatimukset ja on vahvistettu jäissä kulkua varten;
- 3) jäämaksuluokkaan II alus, joka täyttää säädetyt talviliikennevaatimukset, mutta ei ole vahvistettu jäissä kulkua varten; sekä
- 4) jäämaksuluokkaan III alus, joka ei täytä säädettyjä talviliikennevaatimuksia.

Merenkulkuhallitus päättää aluksen määräämisestä jäämaksuluokkaan ja antaa tarkemmat määräykset jäämaksuluokista.

12 §. Kuitit väylämaksujen suorittamisesta ja maksuvapautustodistus on vaadittaessa esitettävä tulli- ja merenkulkuviranomaisille.

13 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984 ja sitä sovelletaan sanottuna päivänä ja sen jälkeen tapahtuvaan liikenteeseen.

Tällä asetuksella kumotaan 13 päivänä helmikuuta 1981 annettu väylämaksuasetus (121/81) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

ASETUS
HELPOTUKSISTA SAIMAAN KANAVAN JA VESISTÖALUEEN
VÄYLÄMAKSUIHIN 13.03.1981/203

Liikenneministerin esittelystä säädetään:

1 § on kumottu A:lla 23.12.1992/1509.

2 §. Väylämaksulain (1028/80) mukaista väylämaksua ja sen talvilisää ei peritä alukselta, laitteelta tai lautalta matkalta, jolloin se kulkee Saimaan kanavan kautta.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä huhtikuuta 1981 ja sillä kumotaan 10 päivänä joulukuuta 1971 annettu asetus helpotuksesta Saimaan kanavan ja vesistöalueen luotsaus- ja majakkamaksuihin (850/71) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä 2 päivänä joulukuuta 1977 annettu asetus Saimaan kanavan kautta liikennöivien alusten jäämaksujen poistamisesta (869/77).

(Asetuksen nimi muutettu A:lla 23.12.1992/1509)

LAKI LÄSTIMAKSUSTA 8.5.1936/189

1 §. (14.12.1990/1140) Jokaisesta suomalaisesta rekisterivelvollisesta aluksesta, jota käytetään kauppamerenkulkuun ulkomaan liikenteessä, niin myös ulkomaisesta aluksesta, jolla harjoitetaan kauppamerenkulkua Suomeen, on suoritettava kalenteri-vuosittain lästimaksu, joka on 60 penniä kerrottuna aluksen nettovetoisuutta osoittavalla kokonaisluvulla.

2 §. (30.12.1980/1106) Milloin lästimaksu on peritty sen vetoisuuden mukaan, joka aluksella on avoimin suojakansin, ja alus sen jälkeen samalla matkalla tai myöhemmin samana vuonna selvitetään ulkomaanliikenteessä suljetuin suojakansin, on lästimaksua perittävä lisää vetoisuuden lisäystä vastaava määrä.

3 §. (12.11.1954/410) Lästimaksuina suoritettut varat käytetään ammatissaan toimivien merimiesten hyväksi tapahtuvaa huoltotoimintaa varten sekä meripelastustoimin-nan edistämiseksi.

Tulo- ja menoarvioon otetaan arviomääräraha lästimaksuista suoritettavia avustuksia varten.

3 a §. (12.11.1954/410) Tulo- ja menoarvion ulkopuolella oleva lästimaksura-hasto lakkautetaan ja sen varat siirretään valtiovarastoon.

4 §. (12.11.1954/410) Tarkemmat määräykset lästimaksun kantamisesta sekä lästimaksuna suoritettujen varojen jakamisesta annetaan asetuksella.

Ensimmäisenä vuonna sen jälkeen, kun tämä laki on tullut voimaan, tulo- ja menoarvioon 3 §:n mukaan otettavaa arviomäärärahaa lisätään lästimaksurahastossa sen lakatessa olevia varoja vastaavalla määrällä.

5 §. Tämän lain kautta kumotaan 15 päivänä huhtikuuta 1921 annettu laki lästimaksun suorittamisesta.

Suorittamatta olevat erät ennen tämän lain voimaantulemista maksettaviksi käyneistä lästimaksuista on kuitenkin säädetyssä järjestyksessä Merimieseläkelaitoksen hyväksi perittävä ja eläkelaitokselle tilitettävä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1937.

ASETUS LÄSTIMAKSUSTA 17.12.1954/468

Kauppa- ja teollisuusministeriön esittelystä säädetään lästimaksusta 12 päivänä marraskuuta 1954 annetun lain (410/54) 4 §:n nojalla seuraavaa:

1 §. Lästimaksun kantaa tullitoimisto, kun alus ensimmäisen kerran kalenterivuotena tulo- tai menoselvitetään ulkomaan liikenteessä.

Maksu on suoritettava samalla kertaa kuin tullitoimiston aluksesta kannettavat muut maksut.

2 §. Lästimaksun suorittamisesta on vapautettu alus, joka pakosta, riisuttavaksi tahi ainoastaan matkamääräyksiä saadakseen taikka korjaamista varten taikka sen tarpeellisuutta tutkituttaakseen poikkeaa Suomen satamaan purkamatta siellä muuta lastia kuin sen, jonka se jälleen lastaa, tai ottamatta muuta tavaraa kuin muonavaroja, polttoainetta tahi laivatarvikkeita omaa tarvettaan varten.

3 §. Tullihallituksen tulee kuukausittain valtiokonttorille ilmoittaa, kuinka paljon edellisen kuukauden aikana on kannettu lästimaksua, sekä hyvittää valtiokonttoria läheteiden tilissä vastaavalla rahamäärällä.

4 §. (23.12.1987/1151) Merenkulkuhallituksen asiana on harkintansa mukaan jakaa avustuksina tulo- ja menoarviossa lästimaksuista suoritettavia valtionavustuksia varten osoitettu arviomääräraha.

Lästimaksuista suoritettavaa avustusta haetaan kirjallisesti merenkulkuhallitukselta, joka myös antaa tarkemmat ohjeet hakumenettelystä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1955 ja sillä kumotaan lästimaksun kantamisesta sekä lästimaksurahastosta 8 päivänä toukokuuta 1936 annettu asetus (190/36).

